

Szenvedélybeteg voltam, és törődtek velem...

(Vö. Mt 25,36)

I. állomás: Jézus elítéltetése

P. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.

H. Mert szent keresztet által megváltottad a világot.

Utálnak. Vádolnak. Örültnek tartanak, első számú közellenségnek. Aki nem tart annak, arra társadalmi nyomást gyakorolnak, hogy elítéljen. El veled! Paragrafust keresnek ellened. Erőltetik. Kiharcolják. Aki szánalmat próbál kelteni bennük irántad, azt lehurrogják. Szerveket mozgósítanak. Aki megmenthetne, mossa kezeit. Bárkivel kiegyeznek, csak te ne maradj tagja társadalmuknak. Vállalják a felelősséget megfellebbezhetetlen ítéletükért. Pedig te ártatlan vagy. Mit várhat, aki nem is egészen az?

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

II. állomás: Jézus magára veszi a keresztet

P. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.

H. Mert szent keresztet által megváltottad a világot.

Választhatsz: vagy jó szívvel tűröd a lenézést, kigúnyolást, kínzást, vagy berzenkedve. Azt mondtad, aki utánad akar jönni, annak erre el kell készülnie mindennap. Most hát nem visszakozhatsz. Vállalod. Ha vért izzadtál is, mire sikerült, de sikerült. Széles ácsválladon elfér a gerenda. Csak ne sajogna oly veszettül a kíméletlen ostorozás miatt! Mások türelmetlenségének, gonoszságának, gonoszkodásának törvényességbe bűjtött következményét kell viselned. Viseled. Viszed. Hordozod. Hősiesen. Ezt a hősiességet nem mindig sikerül felmutatnunk, ha saját hibánkból ránk nehezede terhet kell cipelnünk. De a türelmes elviselés akkor is jellemcsiszoló kincs.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

III. állomás: Jézus először esik el

P. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.

H. Mert szent keresztet által megváltottad a világot.

A te elesésed minden erkölcsi jelleget nélkülöz. Merőben fizikai, fiziológiai gyengeségből ered. Az elsőnél még mi sem voltunk okvetlenül tisztában a lépés jelentőségével. Sodródunk, sodortak, nem voltunk kellőképpen felvértezve. Nem láttunk benne veszélyt, nem éreztük a lejtő fokát. Nem gondoltunk a folytatás, a folyományok fenyegető voltára. Nem hittük, hogy egy korlát átlépése milyen hamar vezet gátszakadáshoz. És különben is: felkeltünk utána, ahogy te is fölkelteél. Csakhogy neked legföljebb a ruhád, a bőröd lett poros, sáros.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

IV. állomás: Jézus találkozik Édesanyjával

P. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.

H. Mert szent keresztet által megváltottad a világot.

Minden valamire való anya szereti legcsibészebb kölykét is. Hát akkor a te édesanyád téged mennyire imádh-

tott! Aki szeret, annak fáj, ha szenvedni lát minket. Amíg lehet, titkoljuk előtte a bajunkat, mivel nem akarunk neki fájdalmat okozni. És Te? Végigsétálsz a főváros utcáin – kötélvégen, összeverve, vesztőhelyed felé botorkálva. Mi lesz, ha anyád értesült a dolgairól, és meglát? Süllyedjen el szégyenében? Roskadjon össze fájdalmában? Vagy csak kövessen tisztos távolból, csöndben nyelve könnyeit? Ha bajba sodortuk magunkat, cimboráinkat, munkát adtunk a hatóságoknak és a karhatalmiaknak, még hagyján, de hogy szeretteink szíve facsarodjék össze miattunk? Mi az, amiért szabad ilyet vállalunk? Vajon egy szenvedély ér ennyit? Vajon az egyetemes emberszeretet szenvedélyen kívül, mely téged juttatott ide, van-e még egy?

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

V. állomás: Cirénei Simon segít Jézusnak

P. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.

H. Mert szent keresztet által megváltottad a világot.

Íme egy segítő. Egy harmadik Simon. Az egyik jó messzire futott, mikor látta, hogy bajba kerültél. A másik kicsit közelebb merészkedett, de azonnal megesküdt, hogy soha nem is hallott felőled, mikor olyan gyanúba keveredett, hogy netán barátkozott veled valaha. Pedig a Simon név annyit jelent: meghallgattatás. Van-e egy segítőnek fontosabb szerepe, mint az, hogy meghallgassa, mi a bajunk? Ez a segítő magatartás alfája. Na, a Ciréneiről sok mindent el lehet mondani. Hogy szorgos földműves, hogy gondos családapa stb., stb., de hogy kíváncsi lenne a te nyavalyádra, az végképp nem jellemzi. Arra sokkal kíváncsibb, hogy kerülhetne ki téged! De nincs mese. Kényszerítik, hogy vigye a terhedet, nehogy kipurcanj, mielőtt hivatalosan sikerül téged kicsinálni. Neked segít? Dehogy! A hóhéraidnak segít, hogy be tudják fejezni a munkájukat. Mitől segítő egy segítő? Attól, hogy segítőkész. Simon nem az. Muszájból viszi a keresztet. Még csak meg se fizetik érte. Egyszerűen rápakolták a dolgot, mert kéznél volt. Mi még a jámborságból bennünket megszanókat is legszívesebben elhajtának. Neked meg egy kényszerített, kényszerített segítő jutott. Nem vagy valami irigylésre méltó.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

VI. állomás: Veronika letörli Jézus arcát

P. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.

H. Mert szent keresztet által megváltottad a világot.

Na végre! Valaki, aki nem bánt, aki előtt nem kell szégyenkezned, aki nem kényszerűségből segít, hanem csak úgy, mert látja, mi van veled. Vajon van-e papírja róla, hogy segíthet? Vajon végzett-e arclétörési tanfolyamot? Hány órát? Vajon engedélyezte-e neki a foglár, hogy saját felelősségére megközelítse ezt a veszélyes elemet, aki te vagy? Vajon pontosan rögzíti-e majd a követési naplóban az elvégzett kezelés idejét, helyét, tartalmát, a felhasznál-

nált anyagokat? Nem használt-e fel finomabb, nagyobb kendőt a szabványosnál, az előírtnál? A tervezetnek megfelelő eljárást választotta-e, vagy csak ötletszerűen járt el egyéni szeszélye szerint? Ha erre a sok buta kérdésre pozitív választ tudnánk is adni, még mindig nyitva marad az a kérdés, hogy a dolog gesztus jellegén túl jólesett-e neked, amint a golyos először beleragadt verejtékes, véres arcsebeidbe, majd kitepték onnan? Nem elég a gesztus, nem elég a nagylelkűség, nem elég az általános szakértelem. Hogy a segítő ezeken túl felmérte-e a konkrét helyzetet is, erre Veronika kendője önmagában még nem ad választ.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

VII. állomás: Jézus másodszor esik el

P. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.

H. Mert szent keresztet által megváltottad a világot.

A visszaesés. Az előbb már gondosan fölragattak a katonák. Már segítséged is van: Simon! Még Veronika szakszerűtlen legyeskedését se akadályozta meg senki. Hogy merészség visszaesni? Ez a hála? Így viselkedik egy tisztességes elterelt? Megérdemelnéd, hogy kiutasítsanak erről a keresztútról! Azt a rakoncátlan visszaesőjét! Hát most együtt működünk az óvó-védő társadalommal, vagy mi a csuda folyik itt, kérem? Amíg az ENSZ ki nem mondja, hogy a visszaesés alapvető emberi jog, addig kéretik tartózkodni efféle kihágásoktól! Jaj, mikor értünk meg már, Téged, visszaesők östípusa!

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

VIII. állomás: Jézus nem engedi, hogy Jeruzsálem leányai őt sirassák

P. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.

H. Mert szent keresztet által megváltottad a világot.

Ebből aztán tényleg elég! Sajnálunk. Van, amiért sajnálhatunk, de van, amiért nem. Sajnálhattak volna, amiért elvesztetted barátodat, Lázárt. Sírtál is miatta. Akkor nem sajnáltak, azt mondták, tehetségtelen ürge vagy. A vakon szülöttön tudtál segíteni, a barátodon nem. Bosszúból föl-támasztottad. Sajnálhattak volna a Getszemáni-kertben a tieid, mivel irgalmatlan erőfeszítésedbe került, s csak harmadik nekifutásra sikerült, hogy Apácskád akarataként kezeld a rád váró borzalmakat. Nem sajnáltak, inkább jót szunyókáltak az utolsó vacsora ötödik serlege után. Ezek a jó asszonyok meg, akiknek a fiai ott üvöltöztek Pilátus előtt a halálozást, most elkezdnek sajnálni, mikor végre teljesen belesimultál Apácskád akaratába, és keresztfád zöld ágaként virítasz minden idők utánad rugaszkodó tanítványai előtt. Ők és a fiaik pedig gyümölcstelen száraz ágaként üvöltöttek, siránkoznak, mikor mit kívánnak szenvedélyeik, ösztöneik. Ők sajnálhatóak. Meg mi is, amíg ösztöneink, szenvedélyeink öntudatlan rabságában sínylődünk a szabadulás lehetőségének ismerete, vágya nélkül. De csak addig.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

IX. állomás: Jézus harmadszor roskad össze

P. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.

H. Mert szent keresztet által megváltottad a világot.

Végso összeomlás? Igen. Több visszaesésre nincs lehetőség! Ez már a verem feneké! A mélység, amelyben már csak az Úrhoz való kiáltás lehetősége nyújt reményt. A páli paradoxon: mikor teljesen elgyengültem, akkor kapok

erőre. A mélység mélye a hegy tetején. Közel a célhoz, amit most már igazán nem szabad eltéveszteni. Lejjebb már nem juthatok, innen már csak felfelé van út, amíg van. Szerencse a szerencsétlenségben. Dupla csúcs. A kín, de a szabadság csúcsa is. Többé nem sajnálnak, többé nincs miért.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

X. állomás: Jézust megfosztják ruháitól

P. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.

H. Mert szent keresztet által megváltottad a világot.

Póren. Tökéletes kiszolgáltatottságban. Semmi sem véd többé. Minden lepel, minden védelem megszűnik. Ott állsz, ahogy Apácskád megteremtett. Titkaidat felfedtet. Barátainak mindent elmondta, amit Apácskád rád bízott. Amit fülükbe súgtál, üvölthetik a háztetőkről. Nem te vetköztél neki. Büntetésnek szánták teljes kifosztásodat. Máskor, máshol ez erotikus és izgató lenne. Egy agyonkorbácsolt férfitest csak valami perverz szadistának lehet izgató. Ez nem izgató, ez borzasztó. A hatalomföltés, az irigység, a sértődöttség ilyen borzasztó eredményekhez vezethet. De a többi szenvedély ugyanígy kivetkőztet minket emberi mivoltunkból, ha engedjük. A barátság, a közösség viszont ellenkezőleg, megszabadít minden felesleges elkendőzéstől, álcázástól, védekezéstől. Az már csupán gusztoz kérdés, hogy elosztott ruháidban ki, hol, mikor feszengett, s milyen érzéssel, vagy a nélkül-e. Szent Vazul szerint az olyan ruha, amire nincs szükségünk, úgysem a miénk, hanem olyan valakié, akinek szüksége lenne rá. Ennyit a divatozás szenvedélyéről.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

XI. állomás: Jézust keresztre feszítik

P. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.

H. Mert szent keresztet által megváltottad a világot.

Van, amit elvállal az ember, és van, amin már nincs mit vállalni. Peregnék az események a maguk útján. A reflexek működhetnek, ez mit sem változtat az események menetén. Hogy görcsbe rándulnak izmaid a fájdalomtól vagy a félelemtől, ez mit sem változtat azon, hogy odaszegeztek a bitófához. Nem szállhatsz le, hacsak csoda révén nem. Rabja vagy a deszkának. Nem úgy, mint egy börtöncellában, sokkal jobban. A csoda most nem esne vonalba. Börtönben voltam, és meglátogattatok – mondtad példázatodban az irgalmasság testi cselekedetei közt a hatodiknak. A trinitáriusok tovább mentek, kiváltották a foglyokat, s ha elfogyott a pénzük, beültek helyettük. Te senki helyett nem, te magad helyett maradtál odaszegezve. Ahogy ott maradtál a templom ormán, mikor az volt a kísértés, hogy vesd alá magad, cirkuszi mutatvánnyal kápráztatva el leendő híveidet. Sem az elkápráztatás, sem a megpattanás nem fér bele a profilodba. Hosszú távon egyik sem célirányos. És te hosszú távon tervezel. Most is, amikor rövid távon kinyírnak. Odüsszeusz odakötöztette magát az árbocgerendához, hogy hallhassa a szirének énekét anélkül, hogy belevessze értük a tengerbe. Szendélyeink nem egyszer odaláncolnak egy szerhez, egy foglalatossághoz, hogy aztán szirénénekük hajóstul, mindenestül elveszejtjen, ha Te, a Szabadító meg nem könyörölsz rajtunk. Te, a Mesterünk nem oldhattál meg meneküléssel minden veszélyes helyzetet, bár nem egyet azzal oldottál meg, mivel mi sem tudunk minden helyzetből ép bőrrel elmenekülni. De éppen, mert az odaszegzettség sem ismeretlen számod-

ra, nagyon is nagy segítséget tudsz nyújtani láncaink elvesztésében.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. Könyörülj rajtunk!

XII. állomás: Jézus meghal a keresztfán

P. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.
H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Meghalni egy pillanat műve. Nem nehéz. Agonizálni, lassan hervadni el, gyötrődni, kínlódni, mint a kutya, aki hetet kölykezett – ez a nehéz. Nem mondható el, hogy nem volt nagyobb kín, amit a történelem folyamán egymásnak készítettünk, mint a te kínhalálad. Nem, mert ötleteink tára kimeríthetetlen, ha bántani akarjuk egymást, és a betegségek terápiája, a fájdalomcsillapítás eredményei sem jártak mindig a csúcson. De azt a vádat sem vágod zsebre, hogy a keresztyénység alapítója páholyból nézte végig, ahogy rázós tanaiért a tanítványai vásárra viszik a bőrüket. Lehet, hogy élni se könnyű egy szent, ám embert próbáló eszméért, de azért meghalni se kutya. Segíts, hogy ne saját ostobaságainknak és fegyelmeztelenségeinknek, hanem inkább szeretetünk, szolgálataink oltárán égjen csonkig életünk gyertyája!

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. Könyörülj rajtunk!

XIII. állomás: Jézust leveszik a keresztről

P. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.
H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Nem szálltál le, amíg éltél. De levettek, miután meghaltál. Ami szabály, míg élünk, nem biztos, hogy szabály az után is, hogy meghaltunk. Sőt, közben is változhatnak a részszabályok, miközben a főszabálynak változatlanok kell maradni. A halált nem szabad keresni, de el szabad, sőt el kell vállalni. A holtakat nem szabad meggyalázni, mint ahogy az élőket sem. Az Isten képmását tisztelni kell életében és halálában egyaránt. Másban is, magunkban is! Használhatóságunk nem zárja ki tisztelhetőségünket. Sőt. A szervátültetés a halott donor iránti tiszteletet inkább csak fokozza, semhogy rontaná. A szenvedélybetegségek hozzájárulnak használhatóságunk drasztikus csökkentéséhez. Ezért objektíve bűnösök. Szubjektív megítélésük a Te hatáskörödbe tartozik. Te pedig mindenkit fölmentesz és megmentesz, akit csak lehet. Jögcímed van rá. Ismered az odaszegzetség rabságát, s részted volt a megszabadulásban, még ha odaátról is. Az más kérdés, hogy egy ilyen késői megszabadulás hogy érinti azokat, akik szeretnek miniket. A Pieta-ábrázolások Mária-arcai tanúskodhatnak erről.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. Könyörülj rajtunk!

XIV állomás: Jézust sírba teszik

P. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.
H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Micsoda tüsténkedés Nikodémus és József részéről! A kultikus tisztaságra ünnep előtt annyira kényes tanácsurak hogy koszolják magukat hulláddal, csak hogy pótolják, amit életedben elmulasztottak! Nem is ehettek abban az évben miattad a húsvéti bárányból! Mit is mondjunk erre? Hogy későn futottak? Hogy életedben kellett volna bátran melléd állniok, ahelyett hogy gyáván lapítottak? Nem lenne igazunk. Amíg mi magunk élünk, sosincs késő. Jobb későn, mint soha. Igaz, jobb mielőbb, mint későn. De van, akinek egy élő Messiás nem elég ahhoz, hogy hatalomféltésének, gazdagságörzésének szenvedélyein felülkereked-

jék. Neki ahhoz egy halál kell. Valaki másnak a halála. Még jó, ha nem a sajátjának a szele. 100 font mirrha és aloé keverék se semmi. Kocsin vagy haszonállaton kellett odaszállítani, mert 30-40 kg volt. Az áráról nem is beszélve. De az igazi lépés, félelmük legyűrése, a közösségvállalás ezzel a peremhelyzetével, veled. Micsoda gyógyulás ez számukra! Egymás vállalása gyógyulásunk, tünetmentességünk lényeges eleme. Lényegében téged vállalunk, aki így szólsz: Beteg voltam, és törődtek velem.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. Könyörülj rajtunk!

XV. állomás. Jézus elhagyja sírját

P. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.
H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

A tékozló fiú elveszett, de megkerült, meghalt, de föltámadt. Ennek örül az apja, ennek kellene, hogy örüljön a bátyja is, de az irigy és sértődött. Az örök nem örülnek, hogy elveszett a hulla, akit őrizniük kellett. A nagytanács sem örül, hogy mégsem lett „az Isten véres gyilkosa”. Vagy legalábbis érvénytelenül. Az asszonyok örülnek neked, és most még kioktatást sem kapnak önfeledt örömkért. De feladatot, igen. Szóljanak a tohonya férfiaknak! Randevú északon. Folytatás. Oh, mily szép kezdetek sorvadnak el folytatás hiányában! Micsoda megszabadulások, micsoda megvilágosodások! Pedig a Te történeted a folytatásról szól. A sziszifuszi hétköznapi újjáéledésekről. A kitartásról, a virrasztásról, a ki nem alvó lámpásokról, amelyekbe mindig utánatöltik a fényt, életet jelentő olajat mind az öten. Hallják is a Völegény biztatását: „Jöjjetek, Atyám áldottai, mert szenvedélybetegségben szenvedtem, és törődtek velem!”

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. Könyörülj rajtunk!

Kovács Tádé

